

FÓLKAFLOKKSTELEGRAMMIÐ

Handilin og vörudýrkanin.

I 1942 vóru P. M. Dam og Knud Petersen niðri í London fyrri at samráðast um at fáa vörur til landið. Bretar hövdu sagt frá, at so nógv skipini vóruð sökt, at Bretland neyddan kundi tryggja vörutílförsluna.

Meðan samráðingarnar fóru fram, kom eitt telegram frá kjarnuni í fólkaflokkinum, stórreiðarunum, heilsöllumonnum og stórkeypmonnunum, sum mótmæltu, at Dam og Petersen samráddust fyrri föroyingar.

Dam hevði fingið lyfti frá tí skotska ko-operativa um, at hetta felag, sum hevur % av Skottlands handli, og sum er heimsins dugligasta keyp- og sölumiðstöða, vildi átaka sær at lata vöruhandilin fáa alla tílförslu til Føroyar á somu treytir sum ein av sínum skotsku limum, t. v. s. líka biligar og við rætti til eftirgjald av yvirskotinum. Hetta eftirgjald plagar vanliga at vera um 3 pst. Hetta eftirgjald vildi verið nóg stórt til at góldið alla handilsins umsiting.

Tilboðið uppá bara rugmjöli var 80.000 kr. biligari enn frá tí næstbiligasta.

Men telegrammið frá Føroyum gjörði tað, at bara teir, sum hövdu handlað við Føroyar undan 1942, skuldu fáa loyvi at selja til Føroyar. Tað ko-operativa slapp tí ikki uppi part. Tað varð útskotið.

Tá vóru Føroyar lagdar í leinkjur av fólkaflokksins kjarnumonnunum, leinkjur, sum hava kostað okkum milliónur í hópatali.

Einasti vegur at koma til biligastu og bestu prísir er eitt av hvörjum, at vit annaðhvørt seta ein ekspert frá tí skotska ko-operativa og annan frá tí norðurlenska ko-operativa, sum skulu góðkenna allar útlendsku vöruselarprísir, og bert teir ikki kunnu selja til tann veruliga markaðarprísinn, altso tann biligasta prísinn og góðar vörur, skulu fáa loyvi at selja til Føroyar, ella landið átekur sær alla innflytan leidd av hesum ekspertum.

Hetta, at vöra við sama kvaliteti kann verða seld fyri so ymiskar prísir sum 70 oyru 100 oyru og 150 oyru, tí fakturarnir vísa so ójavnar innkeypsprísir, akkurát sum agentar hava verið smartir til at selja og menn hava í troti uppá kontantan pening ella skil uppá innkeyp, kann aldri í verðini ganga.

Fólkíð tolr ikki hesa brandskattning, hetta okur.

Gevið javnaðarmonnum rætt og makt til at broyta hetta ræðuliga óskil.

Tað gera tit við at stemma uppá LISTA C.

Føroya ungdomur!

Tað, at valrættaraldurinn varð settur niður í 21 ár, var eitt stórt framstig fyrri ungdomin. Samstundis sum vit finga henda rætt, varð eisini ein stór ábyrgd lögð á okkum, og vit mugu tí gera okkum greitt, hvat ið tað er vit fara til valborðið til.

8. nov. verður val aftur. Vit vita ikki hvat vit tá missa, men eitt er víst, verður útiarbeiðandi, rikur ein daglön, og verður sjóveður (væl verður streymurin harður) kunnu vit missa fleiri daglönir, sum vit hava harðliga brúk fyrri til føði og klæðir.

Hetta eg her havi ført fram, loyvi eg mær at biðja allar lötingsmenn at taka undir við, tí tað er bæði synd og skomm at maður, ið livir frá hondini í munni, sum tikið verður til, skal verða brúktur av tí almenna til vinnuligan skaða. Vit hava ikki ráð at missa daglönir og enn minni fiskipartar, sum nú eru 2—3 og 4 daglönir.

Valstýrislimur.

har frælsi, javnaður og bróðurskapur verður settur í hásetið, so fólkíð alt skal fáa sín rættvísra lut av øllum tí, ið samfelagið gevur.

Öll skulu vit nú vera við at avgera, um Føroyar skulu vera fyrri nakrar einstakar ríkmenn og ognarmenn, ella um alt Føroya fólk, eisini arbeiðsmenn og fiskimenn, skulu gerast luthavarar í hesum landi og øllum teimum góðum tað hevur at bjóða sínum íbúgvum.

Eingin ung føroysk kvinna ella unglingur, ið hevur minstu umhugsan um framtíðarlagnu sína, kann fara á val, og velja seg og sínar kammirátar inn í trældómskor við at geva afturhaldsflokkunum, fólkaflokkinum og sambandsflokkinum sína atkvøðu. Teir hava í roynd og veru víst seg sum tveir argir kapitalistiskir afturhaldsflokkar, og tí eigur Føroya ungdomur í dag at verða við at fella teir, so alt valdið á Føroya löggávutiing kemur at vera hjá teimum, ið umboða alheimsrásluna, sosialismuna, hesa frigerandi kraftina, ið vil skapa eitt rættvisari samfelag fyrri öll.

Farið tí á val og veljið javnaðarflokkinn.

Unglingur.

Hví er tað lönarlest?

Tað er harmuligt at okkara löting ikki gitur hugsa um okkum arbeiðsmenn, ið sita í valstýrunum. Vit noyðast frá okkara vinnu at sita og einki fáa vit í lön fyrri teir dagar vit brúka í almenna starvi. Eg havi í fleiri ár verið valstýrislimur, havi konu og børn at forsyrgja og havi mist í hundradvísi av krónum, sum eg aldeilis ikki havi ráð til. Aftur nú 14. okth. var eg noyðdur úr einum lönandi arbeiði, ið kundi givið mær ca. 30 kr. Úti á bygd eru ikki fastlöntir menn at fáa at sita í valstýrunum.

Báturin eg rógvi við fekk 94 kr. í part ein valdag. Eg sat í valstýrinum tá sum nú. Soleiðis verður harmað um at hetta óskil av nógvum av minum slitmannabróðrum. Vit vilja nú fegin biðja okkara heiðraða löting um at gera enda á hesum óskili, og geva valstýrislimunum eina hóskaði lön.

Til tygara harra P. M. Dam, vilja vit siga okkara hjartans tøkk fyrri at tygum altið hava talað okkara sak á tingi og aðrastaðni. Tygum hava verið okkum slitmonnum ein góður vinur og talsmaður. Eg skal ikki her lasta nakran, ella koma ov nær inn á politikk, men vit heita á tygum harra Dam um at bera hesa sak fram á löting, og vil tað verða áhugavert at vita, hvørjir av lötingsmonnum, ið vilja lata okkum arbeiða lönarleysar.

8. nov. verður val aftur. Vit vita ikki hvat vit tá missa, men eitt er víst, verður útiarbeiðandi, rikur ein daglön, og verður sjóveður (væl verður streymurin harður) kunnu vit missa fleiri daglönir, sum vit hava harðliga brúk fyrri til føði og klæðir.

Hetta eg her havi ført fram, loyvi eg mær at biðja allar lötingsmenn at taka undir við, tí tað er bæði synd og skomm at maður, ið livir frá hondini í munni, sum tikið verður til, skal verða brúktur av tí almenna til vinnuligan skaða. Vit hava ikki ráð at missa daglönir og enn minni fiskipartar, sum nú eru 2—3 og 4 daglönir.

Sambandið og stættarpolitikkur.

Hesi orð standa sanniliga í Diml. „Sambandspartiet, ene blandt samtlige færøske partier, staar over klasseinteresserne, fordi det er ene om at repræsentere alle dele af befolkningen“.

Allur sambandsins politikkur á tingi prógvar, at tað so nógv sum nakar flokkur er merkt av at kenna seg sum stórmannaumboðari.

Lat okkum bara minna á:

1. Forsorgina til tey gomlu.

Stöðuna, sum sambandsins umboðsmaður á sinni tók niðri á dana-tingi til forsorgina av teimum gomlu.

Já, tey livdu vanliga inni hjá börnunum varð sagt.

Hví?

Tað er bara eitt svar:

Peningapungurin hjá teimum stóru skuldu verjast imóti at gjalda til tey gomlu.

Minnist til ta her í blaðnum førdu dokumentation vit uppaftur tóku úr tingtiðindum um, hvussu sambandið við Johan Poulsen á odda stríddist imóti, at tey gomlu og avlamsfólk skuldu fáa somu forsong sum úti á landinum í Danmark.

2. Dýrtíðarvibótina til arbeiðsmenn.

Við krignum kom dýrtíðin. Arbeiðsmenn kravdu fulla dýrtíðarvibót. Eitt oyra stríðið!

Men sambandið legði út í harðastu orrustu imóti hesum kravi — og tað gavst ongatið. Var meira ágrýtið og áhildið enn fólkaflokkurin.

Hví?

Svarið er givið:

Sambandsmenn kendu tá sum teir altið hava kent tað sum sína uppgávu at verja peningapungin hjá teimum stóru. Tað var tí um at gera hjá tí at halda lönirnar so langt niðri sum møguligt. Tað arbeiddi sum trútt umboð fyrri ein statt, stórmannastættin, arbeiddi imóti arbeiðs- og fiskimanna lönkravum.

3. Tað sama arbeiði hevur sambandið gjørt við metingini av kostnaðinum av almennum vegararbeiði. Har hevur tað verið við til at klípt 120 oyru um tíman frá arbeiðsmanninum.

Hví?

Svarið er eisini her tað sama:

Peningapungurin hjá stórmanninum skal verða vardur. Arbeiðsmaðurin skal, sigur sambandið og afturhaldið á tingi, gjalda ein eyka-skatt uppá 120 oyru um tíman fyrri stórmannin.

4. Fiskimaðurin ella reiðarin?

Reiðarin, sigur sambandið.

Dömi um, at so er, eru mong.

Vit kunnu nevna:

Sambandið hjálpti fólkaflokkinum at sláa hurðarnar aftur fyrri fiskimanninum í Føroya fiskasölu.

Sambandið saman við fólkaflokkinum noktaði fiskimonnum generellan frábýttisrætt og trygg avrokningsviðurskipti.

Sambandið saman við fólkaflokkinum vardi reiðaranna rætt ella vana at pantseta fiskimannsins part uttan at spyrja fiskimannin eftir.

Sambandið hevur ikki komið fram við einum tí einasta uppskoti til at veita arbeiðs- og fiskimonnum betri kor, men hevur altið andóvt og stríðst imóti, tá ið aðrir eru komnir fram við uppskotum um at gera eitt hvørt framtak til fremjan av fiskimannsins rætti.

Sambandið er so státt so nógv sum nakar flokkur ein stættarflokkur — ein flokkur, sum í tunnum og tjúkkum hevur vart og verður at verja teir, ið hava aðrar interessur enn fiski- og arbeiðsmannsins.

Arbeiðsmenn og fiskimenn megu gera sær hetta fullkomuliga greitt og venda sær frá sambandinum og fara yvir til javnaðarflokkinn.

Vágbingar

fara ikki at gloyma ta gerð, ið landsstýrismaður Kristjan Djurhuus gjörði imóti okkara heiðursmanni skipara Simun Vilhelm á Tjörn.

VÁGBINGAR OG AÐRIR

Føroyingar vilja hesa ferð minnst, at sami maður við øllum sambandinum hevur verið og er imóti at arbeiðsmenninir skulu fáa fulla dýrtíðarvibót (eitt oyra lógina), og at teir skulu fáa fulla lön fyrri vegararbeiði og ikki sum higartil 120 oyru ov lítið um tíman.

Vinur hjá Simuni.

Dimmalætting höggur Dam har ið tað skuldi høgt Poul Niclasen, landsstýrið, men fyrst og fremst fiskimálaráðharrar okkara Kr. Djurhuus í grønlandsmálinum.

Blaðið heldur, at Dam skuldi nú tingið var saman haft lagt fram spurningin ella stöðuna viðvíkjandi sölviðurskiptunum av okkara fiski í Grönlandi rætt sum um tað ikki visti,

at Poul Niclasen í landstinginum eisini hevur haft grønlandsmálið til viðgerðar.

at landsstýrið, ið skal fyrliggja tinginum öll mál, hevði fingið allar grønlandslógirnar og kommissionærálitini og visti soleiðis alt um hvussu grønlandsspurningurin lá,

at landsstýrismaðurin Kr. Djurhuus saman við rikisdagsmonnum hevði verið á fundi í ministerium um söluspurningin viðvíkjandi grønlandsfiskinum.

at P. M. Dam hevur fingið í lag, at samráðingar skulu fara fram millum fiskivinnufelagini, landsstýrið og ministerið og umboðsmenn fyrri grønlandingar,

at boðað er til hesar samráðingar.

Hýrur og Fólkaflokkurin,

Eg sat uppi í Tinghúsinum, tá ið trolarasáttmálin var fyrri.

Tá fekk eg at hoyra hvør ið er fyrri, og hvør ið er imóti fiskimanninum, tá ið stöða skal verða tikið í lön- og sáttmálatrætu millum reiðarar og fiskimenn.

Tá bardust Thorstein Petersen sum ein vargur imóti okkum dekkarum, meðan P. M. Dam vardi okkum mannliga.

Tíbetur tapti Thorstein Petersen. Fiskimenn, latið hann nú tapa í stórum tann 8. november.

Trolaradekkari.

SETIÐ X VIÐ LISTA C